

**2023'e Doğru Kentsel Dönüşüm, Ulusal Çevre Politikaları ve
Sektörden Beklentiler**

23 Ocak 2015, İstanbul

Sayın Bakanım,

Değerli misafirler, Değerli basın mensupları,

**“2023'e Doğru Kentsel Dönüşüm, Ulusal Çevre Politikaları ve Sektörden Beklentiler”
konulu toplantımızda sizlerle biraraya gelmekten mutluyuz. Hoş geldiniz diyor, hepinizi
saygıyla selamlıyorum.**

**Sayın Bakanımızın iş yoğunluğu içinde bize ayırdığı zaman için kendisine özellikle
teşekkür etmek isterim.**

Değerli Misafirler,

Çevre Uygulamaları ve Politikaları ülkemizin en önemli konularından birisi. Bugün burada bu konu üzerindeki görüşlerimizi paylaşacağız, Sayın Bakanımızdan en son gelişmeler ve beklentiler konusunda değerli bilgiler alacağız. Umuyorum ki önümüzdeki dönem planlarını yaparken kullanabileceğimiz yararlı, güncel bilgiler ile toplantıdan ayrılacağız.

YÜF ve Sektör takdim

Öncelikle ve kısaca YÜF ile ilgili bilgi vermek isterim. YÜF - Yapı Ürünleri Üreticileri Federasyonu çatısı altında birleşen derneklerimiz; Agregatörler Birliği, Beton Katkı Üreticileri Birliği, Kireç Sanayicileri Derneği, Türkiye Çimento Müstahsilleri Birliği, Türkiye Hazır Beton Birliği ve Türkiye Prefabrik Birliği'dir.

Kurulduğumuz 2005 yılından bugüne kadar Federasyon olarak çimento, beton ve kirece dayalı yapı malzemeleri üretiminde ürün kalitesi ve verimliliğini yükseltmeye yönelik çabaları destekliyoruz. Kuruluş amacımızı ve öncelikli hedefimizi, Sektördeki kuruluşlara teknik, ekonomik ve sosyal yönlerden rehberlik etmek; Sektörün tanıtımı ve sorunlarının çözümünde başta kamu kuruluşları olmak üzere tüm ulusal ve uluslararası kuruluşlarla etkin temas ve çalışmalarda bulunmak şeklinde ifade edebiliriz.

Türkiye, sosyo-ekonomik gelişimini sürdüren, genç, dinamik ve büyüyen bir nüfusa sahip olan, 2023 yılında Dünya'nın ilk 10 büyük ekonomisi arasına girmeyi hedefleyen bir ülke. Kentsel dönüşüm projesi kapsamında yeniden inşa edilecek konutlar, üçüncü havaalanı, üçüncü köprü, Körfez Geçişi gibi özel projeler, hızlı tren, metro, otoyol gibi altyapı projeleri, Türkiye'nin enerji bağımlılığını azaltmayı hedefleyen HES, RES vb. enerji yatırımları hem sektörümüzün gelişmesini ve büyümesini sağlayacak hem de Türkiye'nin ekonomik hedeflerine ulaşmasına önemli katkıda bulunacaktır.

Yapı ürünleri sektörü, mevcut altyapısı, kurulu ve yeni kurulacak kapasiteleri ile tüm bu büyük yatırımlar da dahil Türkiye'nin malzeme talebini karşılar seviyededir.

Kentsel Dönüşüm

Kentsel dönüşüm ile ilgili en güncel bilgileri biraz sonra Sayın Bakanımızdan alacağız.

“Kentsel Dönüşüm” projesi kapsamında, Ülke genelinde 20 yılda 7 milyon konutun yeniden inşa edileceğini öngörüyoruz. Bu proje ile Türkiye'deki konut stokunun yaklaşık üçte biri değişecektir. Ve Toplam maliyetin 500 milyar Dolar civarında olmasını bekliyoruz.

Sektörümüz, çevre ve atık kullanımı ile ilgili her alanda öncülük rolünü üstlendiği gibi, kentsel dönüşümden kaynaklı inşaat ve yıkıntı atıklarının yeniden kullanımı konusunda yürütülen çeşitli araştırma projelerinde de yer almaktadır. Bu çalışmalar sonucunda, inşaat atıklarının homojen olmadığını, içinde çeşitli ve farklı özellikte malzemeler bulunduğunu tespit etmiş bulunuyoruz. Bu durum inşaat atıklarının çimento prosesi içinde kullanılmasını zorlaştırmaktadır. Çimento fabrikalarında kullanımı konusunda her tesis kendi üretim süreçleri ve proses koşulları çerçevesinde bir değerlendirme yapmak durumunda kalacaktır. Bu konuda araştırılabilecek bir diğer konu da atıkların agrega olarak yeniden değerlendirilmesi hususudur.

Ulusal Çevre Politikaları-mevcut durum

Sürdürülebilir üretim ilkelerini benimsemiş olan sektörümüz, yarattığı ekosistem içerisinde bir yandan ekonomik değer yaratırken, yasal düzenlemelere, çevreye ve sosyal değerlere saygılı üretimi kendisine ilke edinmiştir.

Tesislerimiz çevre mevzuatı kapsamında gerekli izin ve lisanslarını almıştır. Bakanlıkça yayınlanan yeni düzenlemelere uyum kapsamında çevresel yatırımlar devam etmektedir. Yine Bakanlıkça yayınlanan genelge gereği tüm çimento fabrikaları, bacalarındaki sürekli baca gazı ölçümü yapan cihazlarını 2014 yılı sonu itibari ile Bakanlık merkez teşkilatına online olarak bağlamıştır. Kireç fabrikaları için bu süreç yasal mevzuata uygun olarak 2015 yılı sonu olarak belirlenmiştir.

Sektörümüzde, çevreye saygılı bir işletme olarak üretim yapma iradesi ve kararlılığı vardır, bunun için gereken ne ise yapılacaktır. Ancak, yeni mevzuata uyum sürecinde sektörümüzün çeşitli sorunlar ile karşılaştığı ve karşılaşacak olması da bir gerçektir. Bu gibi durumlarda, Bakanlık yetkililerinin uyum sürelerini uzatması ve sorunların karşılıklı işbirliği ile çözümü önem taşımaktadır.

Ülkemizde yürürlükte olan çevre mevzuatı, büyük ölçüde Avrupa Birliği müktesebatına paraleldir. Ancak Avrupa Birliği, üye ülkelerin mevzuata uyumu konusunda 5 ila 7 yıllık geçiş süreleri tanımıştır. Bu geçiş sürelerinin ülkemizde de uygulanması önemlidir. Ayrıca, AB ülkelerinin tümünde bile uygulanmayan sınır değerlerin, Türk endüstrisine uygulanması konusunda daha dikkatli davranmak gerektiğini düşünüyoruz.

Ulusal Çevre Politikaları- iklim

Sürdürülebilir üretim çerçevesinde, sanayi sektörünün çaba göstermesi gereken diğer bir konu **iklim değişikliği ile mücadeledir**. Ancak, iklim değişikliği; demir çelik, çimento, elektrik enerjisi üretimi, ulaştırma, konutlar ve atık sektörleri gibi farklı sektörleri de kapsayan ortak bir mücadele alanıdır. Sektörümüz alternatif yakıt kullanımı, katkılı çimento üretimi, enerji verimliliği, atık ısıdan enerji üretme gibi çeşitli uygulama ve projeler ile sera gazı sorununun çözümüne olumlu katkılarda bulunmaktadır.

Bilindiği üzere, Kyoto Protokolü 31.12.2020'de sona eriyor. Sektörümüz temsilcilerinin de de katıldığı Peru'da yapılan 2014 yılı iklim değişikliği konferansı 2020 yılı sonrasında geçerli olacak yeni anlaşma üzerine odaklandı ve bu anlaşmanın çerçevesi belirlendi.

Yeni anlaşmanın en önemli unsuru, tüm ülkeleri kapsamı olacak. Bu bağlamda, tüm ülkeler 2015 yılı iklim değişikliği konferansı öncesine kadar “ulusal katkıları”nı bildirmeye davet edildi.

Yapı ürünleri sektörü olarak, referans yıl üzerinden azaltma değil, sürdürülebilir kalkınmayı etkilemeyecek şekilde artış hızından (Business as usual) uygulanabilir bir azaltım yapılmasının gelişmekte olan ülkemiz için daha doğru bir yöntem olacağını düşünüyoruz. Bu kapsamda ortak sorumluluklar çerçevesinde her zaman olduğu gibi çözüm ortağı olmaya hazır olduğumuzu bir kez daha dile getirmek istiyorum.

Ulusal Çevre Politikaları- Atık

Atıkların yönetilmesi, atık kullanımı global anlamda önemi olan ve üzerine odaklanılan diğer bir konu. Ülkemizde atık yönetimi konusunda öncülük yapan, ciddi çaba gösteren, yatırımlar yapan ve en büyük katkıyı sağlayan sektör çimento sektörüdür.

Mevcut durumda ülkemizde faaliyet gösteren 50 çimento fabrikasının 35'inde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan alınan izinler kapsamında, bu atıklar, alternatif yakıt ve alternatif hammadde olarak değere dönüştürülmektedir.

Türkiye çimento sektörü 2013 yılında yaklaşık 1,15 milyon ton atığı yakıt ve hammadde olarak ekonomik değere dönüştürerek sanayi ve çevrenin çözüm ortağı olmuştur. Bu malzemelerden 500 bin ton atık enerji kaynağı olarak, 650 bin ton atık ise hammadde alternatifi olarak değere dönüştürülmüştür.

Avrupa Birliği'nin 27 üye ülkesindeki çimento fabrikalarında ısı gücün yaklaşık %30'u (bazı tesislere % 100'e yakın) atıklardan karşılanırken, Türkiye'deki çimento fabrikaları 2013 yılında ihtiyaç duydukları ısı gücün yaklaşık % 3'ünü alternatif yakıtlardan sağlamıştır. Türkiye ortalaması %3 olmasına rağmen, alternatif yakıtları %20-25 oranlarında kullanan çimento fabrikalarımız da bulunmaktadır. Ülkemizde atık kullanımının göreceli olarak düşük kalmasının nedeni, teknolojik değil tamamen verimli ve etkili bir atık pazarının oluşturulmadığı gerçeğidir. Bu konuda Bakanlığın liderliğinde, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının, Belediyelerin ve sektör temsilcilerinin bir arada işbirliği içinde çalışmasının önemli ve gerekli olduğunu düşünüyoruz; kazan-kazan ilişkisi içinde ve çözüm ortaklığı anlayışı ile ülke kaynaklarının verimli kullanılmasını hedefleyen politikalar üretilmeli, düzenlemeler yapılmalıdır. Atığa neden olan sektörlerdeki üreticiler de kurulacak ekosistem içinde ekonomik ve sosyal sorumluluğu üstlenmelidir. Atık pazarı dinamikleri konusunda bize örnek olabilecek Avrupa'da ve dünyanın çeşitli ülkelerinde örnekler mevcuttur.

Katı atık depolama sahalarından ATY üretilmesi, enerji değeri olan atıkların yerinde ayrıştırılması ve depolama alanlarına kabul edilmemesi gibi konularda Belediyeler ile işbirliği başarı için gereklidir. Bu konuda Bakanlığın liderlik ve arabuluculuk yapması büyük önem taşımaktadır.

Ülkemizdeki çimento fabrikaları asıl amaçları olan çimento üretiminin yanı sıra, endüstriyel ve evsel atıkların yönetiminde çözüm ortağı olmak üzere çaba sarf etmektedir. Çimento fabrikalarının atık geri kazanım potansiyelinden azami ölçüde yararlanılması, ve atık yönetiminde çözüm ortağı olarak görülmesi büyük önem taşımaktadır.

Gerek atık kullanım sistemlerinin kurulması aşamasında gerekse diğer tüm çevre ile ilgili çalışmalarımızda önemli rakamlara ulaşan yatırımlar yapılmaktadır. Bunun yanında; ilave işgücü, çevresel önlemler, olası üretim kayıpları ve benzeri nedenlerle artan işletme giderlerine bağlı ilave maliyetler oluşmaktadır. Bakanlık yetkililerinin bu yatırım ve maliyetleri dikkate almasını önemsiyoruz.

En son olarak YÜF olarak önem verdiğimiz bir konuya değinmek istiyorum. Federasyonumuzun bünyesinde yer alan Birlik ve Derneklerimizin üyeleri olan kuruluşlar tüm yasal düzenlemeler, çevre mevzuatı, sosyal etkileşim alanlarında azami hassasiyeti göstermekte ve sürdürülebilirlik kavramının gereklerini yerine getirmektedirler. Ancak aynı şeyleri ilkel yöntemler ile üretim yapan bazı işletmeler için söylemek mümkün değildir. Bu işletmeler, çevresel kirlilik yaratmakta, basit teknolojilerinden dolayı yüksek enerji harcamasına neden olmakta, ve bu ve benzeri nedenlerle sektörümüzün itibarını zedelemektedir. Bu duruma izin verilmesi aynı zamanda haksız rekabet koşulları da yaratmaktadır. Bunlara örnek olarak kireç sektöründe çalı ocakları ve yamaç fırınları gibi işletmeleri, agrega sektöründe dolgu malzemesi üreten taşocakları gösterilebilir. Bu tür faaliyetler, BAT (En İyi Uygulamalar) kapsamında çalışan tesislerimizden ayrılmalı, daha sıkı denetlenmeli ve gerekli yaptırımlar uygulanmalıdır. Yasal düzenlemelerde bu ayrımın yapılması da önem taşımaktadır. Tüm Bakanlıklarımızın bu konuyu dikkate almasına çok önem veriyoruz.

Beni sabırla dinlediğiniz için teşekkür ediyor, sözü Sayın Bakanımıza bırakmak istiyorum.

Şefik TÜZÜN

Yönetim Kurulu Başkanı